

Stabilitetsberegninger ryster garvede fiskere

Tema om stabilitet var en øjenåbner

AF EVA BEYER WESTERGAARD

Ole Christensen viser, hvordan krængning opstår.
Foto: Eva Beyer Westergaard.

AF EVA BEYER WESTERGAARD

- Sommetider havde vi vand i støvlerne, så meget vand var der på dækket. Vi har altså været rigtig heldige!

Bent Sørensen Bork, som har HG 148 Marie-Helene, og som også deltager på Fiskeriets Arbejdsmiljøråds temadag om stabilitet, tænker tilbage på de sidste 50 år, hvor han har fisket i de danske farvande i al slags vejr. Han er rystet ved tanken om, hvad der kunne være sket, hvis uheldet havde været ude.

- Jeg har tit lastet mit fartøj meget hårdt. Nogle gange har jeg haft 130 kasser stablet med syv i højden ombord, også selvom vejret har været hårdt. Og jeg har haft masser af

tunge garn henne agter. Egentlig ville jeg have forsvoret, at det kunne lade sig gøre at kæntre, men nu kan jeg se, hvad der kunne have været sket. Bent Sørensen Bork hentyder til de stabilitetsberegninger og computeraanimationer, som skibsingeniør Ole Christensen fra OC Consult har vist på Dvd. Der så han helt tydeligt, hvordan den forkerte måde at laste skibet på, kan få et fartøj til at krænge fuldstændigt selv i helt stille vejr.

Niels Kristian Nielsen, også kaldet Niller, som er formand for Fiskeriforeningen i Hirtshals, er lige så choke-ret som Bent. Han ejede HG 161Bos-sen og Bumsen i ni år indtil 1991, og det er blandt andet det fartøj, som det drejer sig om på Dvd'en, som Fiske-

riets Arbejdsmiljøråd har produceret. På Bossen og Bumsen bliver der foretaget stabilitetsundersøgelser, og resultaterne er ikke til at tage fejl af; efter Nillers opfattelse, har det til tider været direkte farligt at sejle med det.

- Sådan nogle tal, beregninger og animationer som Ole Christensen har vist på skærmen ryster mig virkelig. Det giver syn for sagen at få det præsenteret på den måde, siger Niller og fortsætter:

- Vi har jo alle sammen prøvet at gøre nogle af de ting, som Ole fortæller om, der er virkelig farligt, men vi har da bare været ekstremt heldige, at vi overlevede i de farlige situationer.

Torsdag den 24. november afholdt Hirtshals Fiskeriforening temadag, hvor skibsingeniør Ole Christensen fra OC Consult og Fiskeriets Arbejdsmiljøråd fortalte om stabilitet på fiskefartøjer. Temadagene er afslutningen på et projekt Fiskeriets Arbejdsmiljøråd har arbejdet på siden 2009, og resultatet er en "stabilitetspakke", som består af en DVD, skriftlig og illustrativ guide til, hvordan man selv kan foretage krængningsprøver, hvordan stabilitetsbogen udarbejdes, samt en række eksempler på, hvordan man kan lave stabilitetsforbedringer på sit fartøj. Derudover er der blevet afholdt temadage rundt omkring i de forskellige fiskeriforeninger – denne dag er turen kommet til Hirtshals, hvor 16 fiskere intenst følger med i Ole Christensens præsentation.

Dvd'en, som bliver vist, omhandler stabilitetsundersøgelser på HG 161 Bossen og Bumsen og L 486 Selena-Christina, og det er tydeligt, at især de computerberegninger der bliver vist i filmen, gør et voldsomt indtryk på de fremmødte fiskere. I auktionshallen omsætter Ole Christensen GZ-kurver til praksis: på skibsmodellen i vandbassinet er der ikke noget at tage fejl af, når skibet med vand i rulledæmpningstanken, viser, hvordan stabiliteten kan forskubbes til både den gode og dårlige side. Ligeledes ved hjælp af vægtlodder, som forholdsmæssigt gør det ud for X-antal tons, som eksempelvis garn eller kasser med fangst på et virkeligt fartøj, viser han hvor lidt der skal til, før en fatal krængning indtræffer. Alle er enige om, at det har været en fantastisk spændende dag – en øjenåbner, som forhåbentlig er med til at sætte endnu mere fokus på vigtigheden i at have den optimale stabilitet ombord.

Om stabilitet

AF EVA BEYER WESTERGAARD

Mange faktorer påvirker et fartøjs stabilitet. Grundlæggende er det forholdet mellem fartøjets tyngdepunkt og fordelingen af fartøjets opdrift, der afgør om fartøjet har evnen til at bringe sig sikkert tilbage på ret køl. Småændringer og ombygninger som foretages på fartøjet, u hensigtsmæssig opbevaring af fangst og net, omlægning af fiskeriet uden hensyntagen til, hvad fartøjet er bygget til, sejlads i nye farvande og luger, som ikke er lukkede. Alle sammen er eksempler på, hvad der kan være årsag til stabilitetssvigt, uden at man tænker over det i det daglige.

Der er mange mulige løsninger på stabilitetsforbedringer til at imødekomme Søfartsstyrelsens krav til korrekt stabilitet. Opdriften kan man eksempelvis påvirke ved at monterer opdriftskasser, lave en lukket lønning, hæve dækket, og lave sidehus og shelterdæk. Det og meget mere kan man nu glæde sig til at få mere viden om, for Fiskeriets Arbejdsmiljøråd er i øjeblikket i færd med at udsende materiale omkring stabilitet, inklusiv den lærerige dvd til alle ejere af fiskefartøjer under 15 meter. Derudover afholdes de sidste temadage om emnet i den kommende tid, så man kan stadig nå at deltage.

Sperlingfiskere håber på støtte

AF KIM VEJRUP

De danske industrifiskere håber lige nu på, at der bliver frigivet midler fra GUDP – Grønt Udviklings og Demonstrations Program – under NaturErhvervstyrelsen. Der er ansøgt om midler til forsøgsfiskeri og udvikling, så man kan finde frem til en rist, der kan sikre, at industrifiskerne har mulighed for at fiske på en kvote i 2012.

- Vi ved, at hvis vi overhovedet skal kunne fiske en kvote i 2012, så skal vi gøre

fiskeriet mere bæredygtigt, og det er netop det, vi arbejder med lige nu, og derfor håber vi meget på, at vi kan få de nødvendige midler fra GUDP, siger formanden for IP-udvalget under Danmarks Fiskeriforening, Jesper Juul Larsen.

- Det er vigtigt for industrifiskeriet at have et sperlingfiskeri, og derfor er det meget vigtigt, at vi får gennemført forsøgsfiskeriet, så vi har mulighed for at fiske en eventuel kvote i 2012, uddyber Jesper Juul Larsen.

Godt på vej

Danmarks Fiskeriforening har allerede taget hul på forsøgene med at finde en rist, der kan gøre fiskeriet efter sperling mere bæredygtigt. Forenklet sagt skal risten sørge for at holde fangsten så ren som mulig, så fangst andre arter end sperling undgås.

- Det er normalt ikke den måde, vi gør det på i Danmarks Fiskeriforening – at vi bare går i gang med et forsøgsfiskeri uden finansiering. Men vi har ventet på at få en forsøgskvote, og den har vi først fået meget

sent, lyder forklaringen fra Jesper Juul Larsen, der tilføjer, at man er godt på vej efter de første forsøg med forskellige riste.

- Forsøgene kører endnu, og jeg tror, vi skal have en to-tre ture endnu førend vi har fundet den helt rette model og fået den til at virke, som vi vil have det, siger Jesper Juul Larsen.